העונש על נגיעה במקל של חייל ותיק: מכות רצח

הזובור לחייל הצעיר נגמר עם קרע בטחול

רב"ט סהר מגדוד נחשון של חטיבת כפיר עשה את טעות חייו כשנתקל בטעות ב"מקל הפז"ם" של אחד החיילים ● בתגובה היכו אותו חיילים ותיקים באגרופים עד שנזקק לאשפוז ● צה"ל: המעורבים נעצרו, ונפתחה חקירה

יוסי יהושוע וישראל מושקוביץ

זובור שעשו חיילים ותיקים מגדוד נחשון של חטיבת כפיר לחייל צעיר הסתיים בפציעה חמורה ובאשפוז בטיפול נמרץ. שמונה חיילים שהיו מעורבים באירוע נעצרו בסוף השבוע והיום יובאו להארכת מעצר.

לפני שבוע עבר רב"ט סהר (19.5) בשטח המחנה ונתקל בטעות ב"מקל הפז"ם" שהחזיק אחד החיילים הוותיקים. מדובר במקל שהוא מעין סמל סטטוס שאותו נוהג להחזיק החייל הוותיק ביותר בפלוגה. בתגובה סינן לעברו החייל: "אני אוהב אותך, אבל אתה תשלם על זה".

סהר כמעט שכח מכל העניין אבל ביום חמישי שעבר, כשחזר מאימון גדודי בדרום ושב לבסיס בבקעה, קרא לו לפתע אחד החיילים הוותיקים לבוא לחדרו. "הוא הגיע אלי ואמר לי לבוא לחדר שלהם עם כומתה על הראש ועל מדי ב'", שיחזר ממיטתו בבית־החולים העמק בעפולה. "לא עלה על דעתי שאני נכנס לסרט שחור כזה".

סהר עשה כפי שאמרו לו, וכשנכנס לחדר מצא שם יותר מעשרה חיילים ותיקים מהפלוגה. "הם אמרו שיש לי משפט פז"ם, ואז הם התחילו להאשים אותי שנגעתי להם במקל הפז"ם. אחר כך הם הקריאו לי את גזר הדין ואמרו שאקבל מכל חייל 'חישולית', שזה אגרוף לצלעות".

ראשון הוותיקים התקרב לסהר ונתן לו אגרוף חזק בבטן, שהפיל אותו לרצפה. "ברקע שמעתי צחקוקים של חיילים אחרים, שאמרו לי שאני חזק ושאני צריך לעמוד בזה", שיחזר. "הם עזרו לי לקום על הרגליים, ואז התחילו לתת לי אגרופים אחד אחרי השני, ממש כמו בסרט נע. היו כאלה שריחמו עלי ונתנו לי אגרופים חלשים. אחרי האגרוף הראשון לא הייתי מסוגל לדבר. בשלב מסוים התחננתי ואמרתי להם 'תעזבו אותי' אבל הם המשיכו. בסוף באו שני חיילים ותיקים ונתנו לי אגרופים מימין ומשמאל. אחר כך הם חיבקו אותי ונתנו לי במתנה פאוץ' לאייפון. כל הסיפור נמשך כחצי שעה".

באותו לילה סבל סהר מכאבים חזקים. "לא הצלחתי אפילו לעלות לקומה השנייה במיטת הקומתיים", הוא נזכר. "ב־5 בבוקר העירו אותי לשמירה אבל התעלפתי בשירותים והמפקד שלי פינה אותי לבית־החולים". דוברת ביה"ח העמק, מירב מויאל, מסרה כי החייל הגיע עם חבלות בבטן ובבדיקת סי־טי נראה קרע בטחול. מצבו מוגדר בינוני ויציב. "אני מרגיש שניצלתי ממש בנס", הוא מסכם.

האירוע פורסם לראשונה ב־ynet. מקורות צבאיים מסרו אמש כי בצה"ל מכירים תופעות של אלימות על רקע מתיחות בין חיילים צעירים לוותיקים ומנסים להילחם בתופעה, אך האירוע הנוכחי יוצא דופן בחומרתו.

מפקד חטיבת כפיר, אל"מ אודי בן מוחא, איתר את שמונת הלוחמים שהיו מעורבים באירוע, תיחקר אותם והם הודו במעשה. רק לפני חודש ערך המח"ט כנס חטיבתי בנושא ותיקים־צעירים, וכעת הוא בודק אם מפקדים ידעו על המתח בפלוגה.

במקביל נפתחה חקירת מצ"ח בפרשה. "עם סיום החקירה יועברו ממצאיה לבחינת הפרקליטות הצבאית", נמסר מדובר צה"ל. פרקליטו של אחד העצורים, עו"ד שי רודה, מסר בתגובה: "אני בטוח שככל שהחקירה תתקדם החשדות יעלמו כלא היו".

צילום: זהר שחר

"מרגיש שניצלתי בנס". רב"ט סהר במיטתו בבית־החולים, אתמול

זינוק בדיווחים על הטרדות מיניות בצה"ל

עלייה של 80% בחמש שנים ● גורם בצה"ל: לא בטוח שיש עלייה במקרים, אולי זו רק עלייה במודעות לחובת הדיווח

נעם ברקן | כתבתנו לענייני רווחה

בחמש השנים האחרונות זינק מספר הדיווחים על הטרדות ועל תקיפות מיניות בצה"ל ביותר מ־80%. כך עולה מנתונים שנחשפו לבקשת התנועה לחופש המידע.

בשנת 2007 הגיעו ללשכת יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים, תא"ל רחל טבת־ויזל, 318 דיווחים על הטרדות מילוליות או פיזיות שהתרחשו כולן בנסיבות צבאיות. בשנת 2011 עמד המספר על 583 דיווחים. מספר הדיווחים שהבשילו לכדי תלונות רשמיות ובסופו של דבר נפתחו בגינם תיקי חקירה במצ"ח עלה בחמש השנים האחרונות בכ־50% – מ־94 תיקים ב־2007 ל־144 ב־2011 (ראו טבלה משמאל).

הנתונים התקבלו במסגרת פרויקט לקידום זכויות נשים שמקדמת התנועה לחופש המידע. "הדרישה למידע ולשקיפות היא 'כלי נשק' חזק במאבקים חברתיים כגון אלה, כי היא חושפת נתונים אמיתיים על המצב בשטח", אומרת עו"ד אלונה וינוגרה, מנכ"לית התנועה לחופש המידע, שהגישה את הבקשה למידע במסגרת הקליניקה המשפטית שהיא מפעילה במכללה למנהל בראשון־לציון. "העובדה שצה"ל בחר לשתף את הציבור במידע צריכה לשמש דוגמה לאחרים. דווקא בגופים ביטחוניים, הנשלטים באופן גורף על ידי גברים, חשוב שהציבור יידע ששלומן של הנשים נשמר".

לדברי גורם בכיר באגף כוח אדם בצה"ל, קשה לומר אם מדובר בעלייה במספר במקרי ההטרדה או רק בעלייה במודעות לנושא ובהפנמת החובה לדווח. "אני מאמין שמדובר בעלייה במודעות ומקווה שלא מדובר בעלייה במקרים", אמר הגורם. "ייתכנו כמה הסברים לעלייה בדיווחים, ביניהם מסע הסברה בנושא שעשינו בכל היחידות בצה"ל וכן העובדה שחייבנו כל מפקד וכל חייל ששומעים על מקרה כזה לדווח מיד. הבהרנו שעצם הדיווח לא מחייב הגשת תלונה למצ"ח וכך הורדנו חסם נוסף. במקביל פתחנו לפני שנתיים את מרכז מהו"ת – מרכז התמודדות ותמיכה בנפגעי ובנפגעות תקיפה מינית – שמלווה את הנפגעים והנפגעות".

עו"ד אלונה וינוגרד

צילום: תמר לבנון

	מספר הדיווחים שהתקבלו	מספר התיקים שנפתחו
2007	318	94
2008	363	103
2009	445	131
2010	483	143
2011	583	144